

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้/รับ สิ้นบน
จากการดำเนินงานตามภารกิจของ
สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘
(๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๘)

กลุ่มงานพัฒนาระบบบริหารและติดตามประเมินผล
สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์

**การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้/รับ สินบน จากการดำเนินงานตามภารกิจของ
สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘**

ที่มา

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้เข้ารับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ โดยเกณฑ์การประเมินแบบวัดการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (OIT) กำหนดให้หน่วยงานที่เข้ารับการประเมินแสดงข้อมูลตามตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต ข้อ O๒๓ การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้/รับ สินบน จากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน โดยมีรายละเอียดตัวชี้วัดและองค์ประกอบการจัดทำข้อมูล ดังนี้

ข้อ	ข้อมูล	องค์ประกอบข้อมูล
O๒๓	การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้/รับ สินบน จากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน	- การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบน จากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ อย่างน้อยประกอบด้วย ประเด็นดังต่อไปนี้ (๑) การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ (๒) การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ (๓) การจัดซื้อจัดจ้าง (๔) การบริหารงานบุคคล - ในการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้/รับสินบน จากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ แต่ละประเด็นต้องมี รายละเอียดอย่างน้อยประกอบด้วย (๑) เหตุการณ์ความเสี่ยง (๒) ระดับของความเสี่ยง (๓) วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง * กรณีหน่วยงานที่ไม่มีภารกิจการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้ระบุลงในเอกสารหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าหน่วยงานไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินบนในกระบวนการอนุมัติ อนุญาต เนื่องจากไม่มีการกิจการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

**กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้/รับ สินบน
จากการดำเนินงานตามภารกิจ ของสำนักงาน กสม.**

สำนักงาน กสม. ได้กำหนดแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้/รับ สินบน จากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน ไว้ ๕ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การวิเคราะห์/ทบทวนเหตุการณ์ที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยง
๒. การระบุประเด็นความเสี่ยง
๓. การประเมินความเสี่ยง
๔. การกำหนดวิธีการบริหารจัดการความเสี่ยง
๕. การติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน

๑. การวิเคราะห์/ทบทวนเหตุการณ์ที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยง

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ ได้รวบรวมข้อมูลเหตุการณ์ที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงในการให้/รับ สินบน จากการดำเนินงานตามภารกิจของแต่ละสำนัก/หน่วย รายละเอียดตามหนังสือสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ ที่ สม ๐๒๐๔/ว ๑๐๗๕ ลงวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๗ เพื่อนำมากำหนดประเด็นความเสี่ยง ประเมินความเสี่ยง และจัดทำมาตรการบริหารจัดการความเสี่ยง

๒. การระบุประเด็นความเสี่ยง

วิเคราะห์กระบวนการงานของแต่ละสำนัก/หน่วย ตามภารกิจของสำนักงาน กสม. เพื่อนำมาประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้/รับ สินบน ในการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ โดยกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต จำนวน ๔ ประเด็น ดังนี้

<u>ประเด็นที่ ๑</u>	การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘
<u>ประเด็นที่ ๒</u>	การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ
<u>ประเด็นที่ ๓</u>	การจัดซื้อจัดจ้าง
<u>ประเด็นที่ ๔</u>	การบริหารงานบุคคล

๓. การประเมินความเสี่ยง

สำนักงาน กสม. ได้กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงในการให้/รับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน ของกระบวนการ/โครงการ/การดำเนินงาน ที่ทำการประเมิน โดยจะประเมินหาค่าระดับของความเสี่ยง (Level of Risk) จาก ๒ ปัจจัย คือ ความจำเป็นของการเฝ้าระวัง และระดับความรุนแรงของผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น

ค่าคะแนนระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

- ระดับที่ ๑ หมายถึง เป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนรองของกระบวนการซึ่งมีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวัง
- ระดับที่ ๒ หมายถึง เป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักของกระบวนการซึ่งมีความจำเป็นปานกลางในการเฝ้าระวัง
- ระดับที่ ๓ หมายถึง เป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักของกระบวนการซึ่งมีความจำเป็นสูงในการเฝ้าระวังไม่ดำเนินการไม่ได้

ค่าคะแนนระดับความรุนแรงของผลกระทบ

- ระดับที่ ๑ กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นมีผลกระทบต่อกระบวนการภายใน หรือกระทบด้านการเรียนรู้ องค์กรความรู้
- ระดับที่ ๒ กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผลกระทบทางการเงิน รายได้ รายจ่าย/ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย ผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาครัฐเครือข่าย ในระดับปานกลาง
- ระดับที่ ๓ กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผลกระทบทางการเงิน รายได้ รายจ่าย/ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย ผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาครัฐเครือข่าย ในระดับสูง

การประเมินระดับของความเสี่ยง (ระดับการเฝ้าระวัง x ระดับผลกระทบ)

ผลการประเมิน	ระดับความเสี่ยง	ความหมาย	การจัดการความเสี่ยง
สีแดง	สูง ระดับ (๗ - ๙)	ไม่สามารถยอมรับได้	จำเป็นต้องมีการกำหนดมาตรการในการบริหารความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้โดยทันที
สีเหลือง	ปานกลาง ระดับ (๔ - ๖)	พอยอมรับได้	จำเป็นต้องมีการกำหนดมาตรการในการบริหารความเสี่ยงและกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด
สีเขียว	ต่ำ ระดับ (๑ - ๓)	ยอมรับได้	ควรเฝ้าระวัง และอาจกำหนดมาตรการในการบริหารความเสี่ยง

๔. การกำหนดวิธีการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้/รับ สินบน จากการดำเนินงานตามภารกิจของสำนักงาน กสม.

ประเด็นความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ประเมินความเสี่ยง				วิธีการบริหารจัดการความเสี่ยง	หน่วยรับผิดชอบ
		เฝ้าระวัง (๑-๓)	ผลกระทบ (๑-๓)	คะแนน (๑-๙)	ระดับของ ความเสี่ยง		
๑. การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	เจ้าหน้าที่เรียก/ยอมนับสินบน มีการประวิงเวลา ไม่ดำเนินการตามขั้นตอน หรือเอื้อประโยชน์กับผู้ยื่นขอรับจดทะเบียนการค้าเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนบางราย	๑	๒	๒	ต่ำ	๑. เปิดเผยแพร่ข้อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข การรับจดทะเบียนการค้าเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนบนเว็บไซต์ของหน่วยงานให้ชัดเจน ๒. เผยแพร่แนวทางการยื่นคำขอจดทะเบียนฯ ผ่านเว็บไซต์หน่วยงาน โดยระบุขั้นตอน ระยะเวลา และรายการเอกสารที่ใช้ในการพิจารณาแสดงให้ชัดเจน ๓. จัดให้มีช่องทางการยื่นคำขอจดทะเบียนฯ ออนไลน์ โดยผู้ขอไม่จำเป็นต้องเดินทางมาติดต่อราชการด้วยตนเอง ๔. ประกาศรายชื่อองค์กรที่ได้รับการจดทะเบียนผ่านเว็บไซต์หน่วยงาน ๕. เผยแพร่สถิติการจดทะเบียนการค้าฯ ประจำปี	สสค.
๒. การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ	เจ้าหน้าที่เรียก/ยอมนับสินบนหรือผลประโยชน์ในการตรวจรับงาน การตรวจเอกสาร หลักฐานการพิจารณา หรือการตรวจสอบข้อเท็จจริง	๒	๓	๖	ปานกลาง	๑. ให้ผู้บังคับบัญชาแต่ละสำนัก/หน่วย เน้นย้ำเจ้าหน้าที่ภายใต้สังกัดให้ไม่ละเลยหรือเพิกเฉย เมื่อพบเห็นการกระทำที่เข้าข่ายเป็นการรับหรือให้สินบน และถือเป็นหน้าที่ที่ต้องแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทราบและให้ความร่วมมือในการตรวจสอบข้อเท็จจริงต่าง ๆ	ทุกสำนัก/หน่วย
						๒. ทบทวน/ปรับปรุงประกาศสำนักงาน กสม. เรื่อง มาตรการป้องกันการรับสินบน และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้เป็นปัจจุบัน และมีความเหมาะสม	สกม.
						๓. ประชาสัมพันธ์ช่องทางร้องเรียนของหน่วยงาน กรณีมีการทุจริตหรือเรียกรับสินบน รวมถึงให้ความเป็นธรรมและคุ้มครองเจ้าหน้าที่ที่แจ้งเบาะแสหรือหลักฐานเรื่องการให้หรือรับสินบน	สบก.

ประเด็นความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ประเมินความเสี่ยง				วิธีการบริหารจัดการความเสี่ยง	หน่วยรับผิดชอบ
		เฝ้าระวัง (๑-๓)	ผลกระทบ (๑-๓)	คะแนน (๑-๙)	ระดับของ ความเสี่ยง		
						๔. สร้างการรับรู้เกี่ยวกับมาตรฐานและข้อกำหนดทางจริยธรรมของสำนักงาน กสม.	สบก.
						๕. ประกาศนโยบายและเน้นย้ำการงดรับ งดให้ของขวัญและของกำนัลทุกชนิด (No Gift Policy) จากการปฏิบัติหน้าที่	สนย.
๓. การจัดซื้อจัดจ้าง	เจ้าหน้าที่กำหนดร่างขอบเขตของงาน (TOR) หรือคุณลักษณะไม่ตรงตามความต้องการใช้งาน และเอื้อประโยชน์ต่อผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่งเพื่อแลกกับสินบน/ผลประโยชน์จากผู้ประกอบการ	๒	๓	๖	ปานกลาง	๑. เผยแพร่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ๒. ประชาสัมพันธ์วิธีการและขั้นตอนที่เกี่ยวข้องให้กับบุคลากรที่เป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างรับทราบอย่างทั่วถึง ๓. ทบทวนและกำหนดระยะเวลาในการตรวจรับพัสดุให้เหมาะสมกับงานแต่ละประเภท ๔. ดำเนินการตรวจสอบและลงโทษทางวินัยกับผู้กระทำผิดอย่างเคร่งครัด	สบก.
						๕. หมุนเวียนเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานจัดซื้อจัดจ้างและคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ครุภัณฑ์ รวมทั้งมีการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันการมีส่วนได้เสีย	ทุกสำนัก/หน่วย
๔. การบริหารงานบุคคล	๑. การรับสินบนเพื่อแลกกับการขึ้นสู่ตำแหน่ง	๒	๓	๖	ปานกลาง	กำหนดและประกาศหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขึ้นสู่ตำแหน่งทั้งสายงานวิชาการ สายงานอำนวยการ และสายงานบริหาร ซึ่งต้องดำเนินการในรูปแบบคณะกรรมการ เสนอความเห็นต่อเลขาธิการ กสม. หรือ กส. เพื่อพิจารณาบรรจุและแต่งตั้ง	สบก.

ประเด็นความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ประเมินความเสี่ยง				วิธีการบริหารจัดการความเสี่ยง	หน่วยรับผิดชอบ
		เฝ้าระวัง (๑-๓)	ผลกระทบ (๑-๓)	คะแนน (๑-๙)	ระดับของ ความเสี่ยง		
	๒. การให้และรับสินบน ของขวัญ หรือของกำนัลเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อการประเมินผลการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่	๒	๒	๔	ปานกลาง	๑. จัดทำนโยบายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลที่เป็นธรรมและโปร่งใส ๒. จัดทำหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติราชการสำหรับรอบการประเมินของข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างสำนักงาน กสม. และประกาศ/แจ้งเวียนให้ทราบโดยทั่วกันก่อนรอบการประเมิน	สบก.
						๓. ผู้บังคับบัญชาประเมินผลการปฏิบัติราชการตามตัวชี้วัด หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนด โดยแจ้งผลการประเมินให้บุคลากรทราบ/โต้แย้ง เป็นรายบุคคล	ทุกสำนัก/ หน่วย

๕. การติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน

สำนัก/หน่วย ที่เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินงานกิจกรรม/กระบวนการนั้น ๆ รายงานผลการดำเนินงานตามมาตรการบริหารจัดการความเสี่ยงในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการให้/รับ สินบน จากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน ในรอบ ๖ และ ๑๒ เดือน โดยจัดส่งผลมายังกลุ่มงานพัฒนาระบบบริหารและติดตามประเมินผล (กพต.) สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ (ติดต่อ ๑๑๙๓๔) เพื่อรวบรวมและจัดทำรายงานผลต่อไป